

VERZOEK OM INPUT VOOR EEN INITIATIEF (zonder effectbeoordeling)

Dit document dient om het publiek en belanghebbenden te informeren over de werkzaamheden van de Commissie, zodat zij feedback kunnen geven en effectief kunnen deelnemen aan raadplegingen.

Wij verzoeken deze groepen hun standpunt te geven over de analyse van het probleem door de Commissie en over mogelijke oplossingen. Bovendien worden zij uitgenodigd relevante informatie door te geven waarover zij beschikken.

⚠ Geef uw feedback liefst in een zo vroeg mogelijke fase van het voorbereidende proces, zodat wij er optimaal gebruik van kunnen maken.

TITEL VAN HET INITIATIEF	Een omnibusinitiatief voor de burger
LEIDEND DG VERANTWOORDELIJKE EENHEID	— Secretariaat-generaal
VERWACHT SOORT INITIATIEF	Mededeling van de Commissie waarin mogelijk gerichte wetwijzigingen worden aangekondigd
INDICATIEVE PLANNING	Vierde kwartaal 2026
AANVULLENDE INFORMATIE	-

Dit document dient slechts ter informatie. Het loopt niet vooruit op de eindbeslissing van de Commissie over de vraag of dit initiatief zal worden voortgezet en welke invulling dat uiteindelijk zal krijgen. Alle elementen van het initiatief dat in dit document is beschreven, waaronder de planning, kunnen veranderen.

A. Politieke context, probleemomschrijving en subsidiariteitscontrole

Politieke context

In de politieke richtsnoeren van de voorzitter van de Commissie is de prioriteit “mensen ondersteunen, onze samenlevingen versterken en ons sociaal model verbeteren” opgenomen, met transversale aandacht voor vereenvoudiging. Om die reden staat in het werkprogramma van de Commissie voor 2026 een omnibusinitiatief voor de burger gepland voor het vierde kwartaal van 2026. Het initiatief heeft tot doel om een **proces in gang te zetten dat de administratieve lasten in de EU-wetgeving** of in verband met het EU-beleid moet verminderen en dat **direct van invloed is op het dagelijks leven van de burgers**, en om de belofte van de EU en haar eengemaakte markt voor particulieren te bevestigen.

Het initiatief zal ten goede komen aan EU-burgers en legaal in de EU verblijvende mensen **die als particulier handelen** en ervoor zorgen dat zij ten volle kunnen profiteren van de eengemaakte markt, zonder dat zij te maken krijgen met buitenproportionele administratieve of juridische belemmeringen, met name in grensoverschrijdende situaties. Het initiatief kan ook voordelen opleveren voor maatschappelijke organisaties. Het zal zorgen voor **tastbare verbeteringen in het dagelijks leven van de burgers** en biedt tevens de gelegenheid om gerichte wijzigingen door te voeren in bestaande wetgeving om de administratieve rompslomp te verminderen, duidelijkheid te verschaffen over de toegang tot relevante financieringsprogramma's van de EU en de regelgeving te vereenvoudigen op **gebieden die onder de bevoegdheid van de EU vallen**. Het zal een aanvulling vormen op diverse andere belangrijke initiatieven die direct van invloed zijn op burgers, zoals de verordening digitale rechtvaardigheid, de Europese portemonnee voor digitale identiteit, het initiatief voor de overdraagbaarheid van vaardigheden, het pakket eerlijke arbeidsmobiliteit, de EU-wetgevingshandeling over bezorgdiensten en de verordening betreffende de Europese ruimte voor gezondheidsgegevens.

Het omnibusinitiatief voor de burger sluit aan bij het document [“Een eenvoudiger en sneller Europa: mededeling over uitvoering en vereenvoudiging”](#) van de Commissie van 2024-2029, dat tot doel heeft **de regeldruk voor particulieren, ondernemingen en overheden in de EU te verminderen** door de regels eenvoudiger, duidelijker en begrijpelijker te maken en de uitvoering ervan te vergemakkelijken, en op die manier de welvaart en veerkracht te stimuleren. Het is ook in overeenstemming met de [mededeling van de Commissie van 2023 over 30 jaar eengemaakte markt](#), waarin erop wordt gewezen dat **de toegang tot de voordelen van de (digitale) eengemaakte markt voor burgers moet worden vereenvoudigd**. Bovendien weerspiegelt het de standpunten van de instellingen, waaronder de [resolutie van het Europees Parlement over het dertigjarig bestaan van de eengemaakte markt](#), het programma van de Raad en het Parlement voor de eengemaakte markt 2021-2027, met inbegrip van de conclusies van de Raad over de eengemaakte markt (2023) en het EESC-advies over vereenvoudiging van de eengemaakte markt (2023). Ook niet-institutionele belanghebbenden hebben opgeroepen tot actie op dit gebied.

Probleem dat met het initiatief wordt aangepakt

In de EU maken **grensoverschrijdende kwesties** onlosmakelijk deel uit van het dagelijks leven van mensen, omdat zij reizen naar een andere lidstaat of daar verblijven, werken of studeren, familieleden hebben of onroerend goed bezitten, elders op de eengemaakte markt producten en diensten afnemen of te maken hebben met overheidsinstanties en -diensten in een andere lidstaat. Daarnaast hebben burgers en (kleine) maatschappelijke organisaties met overheidsinstanties te maken in verband met **EU-middelen en -beleid**, in hun eigen lidstaat of elders.

De EU heeft een solide beleidskader opgezet om grensoverschrijdende mobiliteit te ondersteunen en ervoor te zorgen dat burgers ten volle profiteren van de voordelen van de eengemaakte markt (zie het speciale [Eurobarometerverslag](#) over de eengemaakte markt). Dit kader wordt door de burgers gewaardeerd, aangezien zij de talrijke voordelen plukken van de eengemaakte markt. Er is echter ook ruimte voor verdere vereenvoudiging van de toegang tot dergelijke voordelen, onder meer op gebieden als:

- **grensoverschrijdende administratieve procedures:** de digitale toegangspoort vergemakkelijkt bijvoorbeeld de toegang, maar wordt niet altijd door de lidstaten gebruikt, of sommige processen lopen nog steeds vertraging op (bv. aanvragen voor de overdracht van pensioenrechten);
- **onderwijsmobiliteit:** jaarlijks profiteren meer dan een miljoen lerenden van Erasmus, al is er soms nog sprake van administratieve belemmeringen (bv. wat betreft erkenning van studiepunten en tijds financiering);
- **digitale eengemaakte markt:** initiatieven als de Europese portemonnee voor digitale identiteit maken het mogelijk de grensoverschrijdende digitale dienstverlening op tal van punten te vereenvoudigen, maar er is nog steeds sprake van versnippering op regelgevend of administratief vlak (bv. wat betreft gegevensoverdraagbaarheid), en intensiever gebruik van dergelijke initiatieven zou het leven van burgers verder kunnen vergemakkelijken;
- **financiële diensten:** dankzij de EU-regels kunnen bankzaken, verzekeringen en investeringen steeds vaker over de grenzen heen worden geregeld, maar toch lopen consumenten nog steeds tegen belangrijke belemmeringen aan;
- **grensoverschrijdende civielrechtelijke procedures:** voorbeelden hiervan zijn erfrechtzaken op grond van de Europese erfrechtverordening, waarbij vertaalkosten en administratieve lasten het voor burgers nog steeds moeilijk maken om hun status in een andere lidstaat aan te tonen, en **geringe vorderingen**, waarbij uitbreiding van de EU-regels de invordering van schulden voor burgers en kmo's verder zou kunnen vereenvoudigen en versnellen;

- **deelname aan EU-financieringsprogramma's:** de toegang van particulieren is weliswaar vergemakkelijkt door vereenvoudigde kostenopties en andere maatregelen, maar de administratieve lasten kunnen voor sommige soorten begunstigen of projecten nog steeds hoog zijn, en er is mogelijk ruimte voor verdere verduidelijking;
- dankzij de grensoverschrijdende dimensie van de **energiemarkt voor consumenten** zouden burgers moeten kunnen profiteren van vereenvoudigde en consistente regels inzake consumentenrechten op het gebied van energie in de hele EU;
- **voorlichting over bestaande rechten en instrumenten:** nog steeds zijn niet alle burgers op de hoogte van de reikwijdte en de praktische toepassing van bestaande rechten en instrumenten, zoals de Europese ziekteverzekeringskaart.

Zoals in het rapport-Letta wordt benadrukt, hebben burgers te maken met versnipperde regelgeving, verborgen belemmeringen en onnodige complexiteit, ook in beleidsprogramma's van de overheid. Dit is doorgaans niet te wijten aan een gebrek aan relevante regelgevings- en beleidsinitiatieven, maar eerder aan het feit dat maatregelen wellicht zo ingewikkeld of moeilijk zijn dat ze niet worden begrepen en gebruikt. Vele dateren van vóór de digitale transformatie en maken bijvoorbeeld geen gebruik van instrumenten als de Europese portemonnee voor digitale identiteit, die tot doel heeft de manier te vereenvoudigen waarop mensen hun identiteit bewijzen of officiële documenten in digitale vorm delen in de hele EU, en de verordening tot oprichting van één digitale toegangspoort. Of ze spelen onvoldoende in op de uitdagingen van deze tijd. Sommige sluiten niet aan op de behoeften van personen met een handicap.

Gerichte wijzigingen van bestaande wetgeving op gebieden die relevant zijn voor EU-burgers op de eengemaakte markt kunnen de rechtszekerheid helpen vergroten en de versnippering en administratieve lasten voor burgers helpen verminderen.

* * *

Wij willen nu graag uw mening horen

Om ervoor te zorgen dat dit initiatief tastbare verbeteringen voor de burgers oplevert, legt de Europese Commissie haar oor te luisteren bij burgers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden. Graag vernemen wij op welke gebieden verdere vereenvoudiging nodig is om **belemmeringen weg te nemen, ervoor te zorgen dat mensen op de hele eengemaakte markt gemakkelijker gebruik kunnen maken van hun rechten, de coördinatie te verbeteren en de toegankelijkheid voor burgers te bevorderen**, met name bij grensoverschrijdende activiteiten die te maken hebben met de rechten en vrijheden binnen de EU.

Wij stellen uw bijdrage op prijs!

- Wat zijn uw **ervaringen in de praktijk** met betrekking tot grensoverschrijdende belemmeringen in alledaagse situaties (bv. werk, reizen binnen de EU, consumentenrechten — ook als energieconsument — toegang tot diensten of relevante financieringsprogramma's van de EU)?
- Hebt u **praktische ideeën** om de duidelijkheid, toegankelijkheid en digitale compatibiliteit van bestaande regels en regelingen van de EU te verbeteren?
- Hebt u **suggesties voor nieuwe maatregelen of verbetering van bestaande maatregelen** om de administratieve lasten voor burgers in de hele EU te verminderen?

Uw inbreng zal toekomstige EU-maatregelen helpen vormgeven om ervoor te zorgen dat burgers ten volle kunnen profiteren van de eengemaakte markt en hun rechten kunnen uitoefenen zonder met onnodige belemmeringen te worden geconfronteerd.

Grondslag van het EU-optreden (rechtsgrondslag en subsidiariteitscontrole)

Rechtsgrondslag

Het omnibusinitiatief voor de burger kan berusten op meerdere rechtsgrondslagen, die overeenkomen met de handelingen die mogelijk moeten worden herzien om onnodige lasten te verminderen en die een tastbaar effect hebben op het dagelijks leven van de burgers. Waar nodig zal gebruik worden gemaakt van sectorspecifieke Verdragsbepalingen.

Praktische noodzaak van EU-optreden

Alleen met optreden op EU-niveau kunnen meerdere rechtshandelingen van de EU op systematische en consistente wijze worden herzien, gestroomlijnd en gewijzigd, om uniforme vereenvoudiging en duidelijkheid voor de burgers in alle lidstaten te waarborgen.

B. Wat is het beoogde resultaat van het initiatief en hoe wordt dit bereikt?

Het omnibusinitiatief voor de burger heeft tot doel een proces in gang te zetten om de administratieve lasten en de complexiteit met betrekking tot bestaande wetgeving, regels en procedures van de EU te verminderen die rechtstreeks ingrijpen in het dagelijks leven van de mensen die in de EU wonen. Uitgangspunt voor het initiatief wordt gevormd door een onderzoek van de juridische en beleidscontext, en dit verzoek om input en andere raadplegingsactiviteiten. Het initiatief kan de weg wijzen naar oplossingen, waaronder wetgeving. Het zal worden opgezet als een concreet, actiegericht initiatief dat tastbare verbeteringen in het dagelijks leven van mensen oplevert, met aanvullende maatregelen die gericht zijn op personen in een grensoverschrijdende en multisectorale context.

Het initiatief **zal een aanvulling vormen op andere lopende EU-initiatieven**, zoals het [pakket eerlijke arbeidsmobiliteit](#), waar het initiatief voor de [overdraagbaarheid van vaardigheden](#) deel van uitmaakt. Dit pakket heeft tot doel de regels inzake grensoverschrijdende mobiliteit te vereenvoudigen, te moderniseren en te handhaven en tegelijkertijd de positie van werknemers en beroepsbeoefenaren te versterken door ervoor te zorgen dat vaardigheden en kwalificaties gemakkelijker over de grenzen heen kunnen worden overgedragen, digitale instrumenten te benutten, de rechten van werknemers te beschermen en bedrijven te ondersteunen. Het is ook afgestemd op de [verordening tot oprichting van één digitale toegangspoort](#), die tot doel heeft EU-burgers en -bedrijven naadloze onlinetoegang te bieden tot informatie, administratieve procedures en ondersteunende diensten in alle lidstaten. Andere aanvullende initiatieven zijn onder meer de [verordening digitale rechtvaardigheid](#), de [Europese portemonnee voor digitale identiteit](#), de [EU-wetgevingshandeling over bezorgdiensten](#), de uitvoering van de [Europese ruimte voor gezondheidsgegevens](#), het energiepakket voor de burgers en de [Europese socialezekerheidspas](#). Het omnibusinitiatief voor de burger zal deze inspanningen niet overbodig maken, maar zal voortbouwen op bestaande werkzaamheden en deze versterken, waardoor een meer samenhangende en gebruiksvriendelijke eengemaakte markt voor iedereen wordt gewaarborgd. Tot slot zal het initiatief bijdragen aan de inspanningen om de toegang tot relevante financieringsprogramma's van de EU te vereenvoudigen.

Waarschijnlijke effecten
Dit initiatief zal naar verwachting een positief effect hebben op legaal in de EU verblijvende mensen die als particulier handelen en hen helpen ten volle gebruik te maken van hun rechten en vrijheden in de hele EU door na te gaan hoe regelgeving en beleid kunnen worden vereenvoudigd zonder dat de lasten voor bedrijven toenemen. Het initiatief kan ook voordelen opleveren voor maatschappelijke organisaties.
Toekomstige monitoring
C. Betere regelgeving
Effectbeoordeling
Dit verzoek om input is bedoeld om de standpunten te verzamelen van legaal in de EU verblijvende mensen die als particulier handelen, over gebieden die onder de bevoegdheid van de EU vallen en/of over concrete onderdelen van de EU-wetgeving waar vereenvoudiging, betere uitvoering en vermindering van de administratieve lasten hun leven gemakkelijker zouden kunnen maken. Voortbouwend op de verzamelde gegevens en empirisch bewijsmateriaal zal de Commissie verder beoordelen of gerichte wetgevingsmaatregelen nodig zijn om concrete, actiegerichte maatregelen te ontwikkelen die tastbare verbeteringen in het dagelijks leven van burgers opleveren. In dat geval kan een effectbeoordeling worden uitgevoerd.
Raadplegingsstrategie
Dit verzoek om input is bedoeld om de standpunten te verzamelen van legaal in de EU verblijvende particulieren, over gebieden die onder de bevoegdheid van de EU vallen waar vereenvoudiging en betere uitvoering van regelgeving en vermindering van de administratieve lasten hun leven gemakkelijker zouden kunnen maken. Het woord is in de eerste plaats aan de burgers. Graag hoort de Commissie van hen zelf tegen welke concrete belemmeringen zij aan lopen, bijvoorbeeld wanneer zij winkelen, reizen, werken of studeren in een andere lidstaat, of als begunstigen van diensten die over de grenzen heen worden verleend, wanneer zij een aanvraag indienen voor of deelnemen aan financieringsprogramma's van de EU, of wanneer zij te maken hebben met overheidsinstanties of aanbieders van openbare diensten in een andere lidstaat. Om het bereik te vergroten, zal de Commissie burgerparticipatie via "Geef uw mening!" aanmoedigen, samenwerken met belanghebbenden die de belangen van de burgers vertegenwoordigen, boodschappen overbrengen via de kantoren van de Commissie in de lidstaten en gebruikmaken van sociale media.
Waarom deze raadpleging?
De Commissie raadpleegt het publiek om informatie uit de eerste hand in te winnen over de administratieve belemmeringen waar burgers tegenaan lopen in hun dagelijkse omgang met de regelgeving en het beleid van de EU. Burgers zijn als geen ander in staat om vast te stellen waar de bestaande maatregelen tekortschieten, processen onevenredig complex zijn en digitale instrumenten beter kunnen worden benut om hun ervaring te vereenvoudigen. Deze informatie zal als input dienen voor het ontwerp van gerichte wetgevings- en niet-wetgevingsmaatregelen die in het omnibuspakket voor de burger moeten worden opgenomen.
Doelgroep